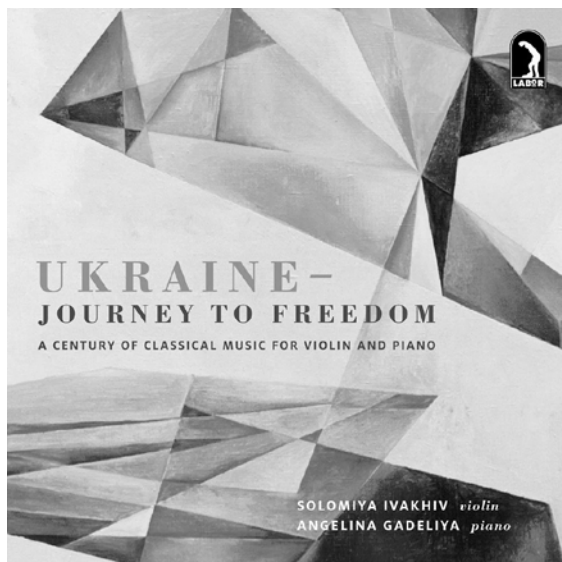

Оксана Захарчук

СТО РОКІВ УКРАЇНЬСЬКОЇ СКРИПКОВОЇ МУЗИКИ У НОВОМУ ЗВУКОЗАПИСІ

*Ukraine – Journey to Freedom:
A Century of Classical Music for
Violin and Piano.*

*Solomiya Ivakhiv – violin
Angelina Gadeliya – piano*

Number of Discs: 2

Label: Labor Records

*Copyright: (C) 2016 Labor
Records*

Total Length: 1:30:53

Genres: Classical

ASIN: B01AS5IIS2

Ім'я Соломії Івахів як концертуючої української скрипальки добре відоме у США. Вона є концертмейстером симфонічного оркестру Музичного інституту імені Куртіс у Філадельфії. Соломія – перша українка, випускниця цього елітарного музичного закладу, яка за 90-літню історію Інституту зайняла таку посаду. Впродовж останніх років Івахів очолює Музичну серію (Musik at the Institute = МАТІ) Українського інституту Америки в Нью-Йорку, музичним директором якого вона є. Скрипалька займається також педагогічною діяльністю – є професором скрипки та альту і завідує струнним відділом в Університеті Коннектикут. Соломія активно гастролує в країнах Європи, в Китаї, Канаді, а також в Україні. Цьогоріч їй випала велика честь відкривати XXXV Міжнародний фестиваль музичного мистецтва «Віртуози» в рідному Львові. Симфонічним оркестром Львівської філармонії керував американський диригент українського походження Теодор Кучар. До речі, всі кошти від українських гастролей Соломія передає на потреби АТО.

У творчому тандемі з українською п'яністкою Ангеліною Ґаделією Соломія записала альбом під назвою «Шлях до Свободи – 100 років української нової класичної музики для скрипки і фортепіано». Слід зазначити, що Ангеліна, як і Соломія, навчалася і живе в США. Вона також є концертуючим музикантом, виступає з прем'єрним виконанням творів сучасних композиторів, з якими тісно співпрацює. Фірма *Labor Records* випустила її дебютний сольний альбом у 2015 році. Дует Івахів – Ґаделія, створений у 2006 році, завоював широке визнання слухачької аудиторії як серед української діаспори, так і серед представників інших народів.

Репрезентований альбом складається з двох дисків. Він випущений престижними американськими фірмами звукозапису *Labor Records* і *NAXOS*. Його офіційний реліз відбувся у лютому 2016 року. Запис у славетній Академії мистецтв і літератури в Нью-Йорку здійснила популярний продюсер, чотириразова володарка премії Греммі Джуді Шерман. Фірма *NAXOS* розповсюдила диск серед 9000 бібліотек світу. До речі, на iTunes «Шлях до Свободи» зайняв четверте місце серед нових альбомів класичної музики.

В одному зі своїх інтерв'ю Соломія відзначила, що зараз у світі існує підвищений інтерес до України й української культури. Власне, метою диску є продемонструвати світові витонченіший, інтелектуальний і різнобарвний пласт української культури: найкращі зразки неоромантичної, експресіоністично-модерної, неофольклорної та постмодерної течій музичного мистецтва. Це твори восьми композиторів: Віктора Косенка, Мирослава Скорика, Івана Карабиця, Бориса Лятошинського, Олександра Щетинського, Валентина Сильвестрова, Євгена Станковича і Богдана Кривопуста. Ці композитори всупереч тиску тоталітарної системи радянської держави, знайшли свій голос, оригінальну творчу манеру.

Слід зауважити, що твори для диску підібрані не випадково. Всі ці композиції є певними етапами творчої біографії скрипальки. Так, «Алегрето» і «Танець» з «Гуцульського триптиху» Скорика (1964) є для Соломії особливо важливими, бо композитор, як і вона – зі Львова, і їхні родини знайомі роками. «Дотик янгола» Станковича (2013) написаний спеціально для Соломії. Твір був замовлений Українським інститутом Америки з нагоди святкування 25-річчя Музичної серії МАТІ. Композитор пояснював, що у цій п'єсі він втілює свої спогади про неспокойне дитинство, переживання, пов'язані з Другою світовою війною. Прем'єрне виконання твору відбулось у 2013 році в Карнегі-Гол. «Мрії» Косенка (1919) були першою п'єсою, яку Соломія виконала на сцені у 8-річному віці. Включена у диск *Соната* Лятошинського (1926) дуже імпонує скрипальці своєю витонченістю і виразною європейськістю.

Музика «Капричіо» Кривоуста (2014) – колеги і музичного менеджера Соломії – дуже точно відтворює події, які відбувалися на Майдані. Твір присвячений скрипальці, і Соломія першою виконала його у червні 2014 року в Києві з оркестром «Київська камерата» під батуту Валерія Матюхіна. Версію «Капричіо» для скрипки і фортеп'яно композитор створив у 2015 році.

Фантазія Щетинського «Епізод з життя поета» (2014) привабила скрипальку медитативним характером музики в модерній техніці мінімалізму зі співвідношенням різних градацій звучання і тиші, неголосною динамікою, незначними інтонаційними коливаннями та ритмічними і тембровими змінами. Як зазначає композитор, в основі твору лежить музика його опери «Перерване послання», головним героєм якої є Тарас Шевченко. Американська публіка вперше ознайомилася з Фантазією на ювілейному концерті з нагоди 200-ліття від дня народження Шевченка у нью-йоркському Меркін залі Кауфман-центру у грудні 2014 року.

Соната *Post-scriptum* (1990) Сильвестрова написана у стилі пост-модерну і становить неабияку виконавську складність. Особливо це стосується надзвичайно мінливої шкали динамічних відтінків. На думку композитора, цю трудність в його творах можна подолати, бо він її дає на фоні простих метроритмічних структур. Окрім цього, композитор особисто дав дуже цінні поради після прослуховування Сонати через скайп.

Задум компакт-диску полягає у цілісному охопленні та поєднанні характерних особливостей культури різних регіонів України. Щетинський – з Харкова, Карабиць – з Донбасу, Кривоуст – з Запоріжжя, Лятошинський і Сильвестров – кияни, Косенко – з Житомира, Скорик – зі Львова, а Станкович представляє Закарпаття. Тож компакт-диск репрезентує всю Україну за майже столітній часовий проміжок – з 1919 по 2014 рік. В оформленні диску брали участь українці з різних куточків світу.

Анотації написав еміграційний композитор і диригент Вірко Балей, який широко пропагує українську музику в Америці ще з часів *залізної завіси*. На обкладинці використані малюнок «Політ» Соломії Когут зі Львова. Лев Раковський, американець українського походження, оформив дизайн, у якому використав орнаментику різних регіонів України, візуально доповнивши музичну ідею диску.

